

PRO Actiunea Catolica Romana

Roma - Anul IX

Tribuna libera pentru unirea Bisericilor fondată în 1955 de
CONSTANTIN DRAGAN

Octobrie 1964 - N. 100

Bucurestii de alta data

O sută de numere

Apropie în pragul decenului său, Pro Actiunea Catolică Română a ajuns la numărul 100.

Numărul 100, scriam ieri la dreapta sus pe menabò, cu o fărâșă de mândrie pentru lunga și nu ușoară oboseală grație căreia ziarul nostru a ajuns la... vârsta aceasta; fiindcă, pentru o publicație, mai ales atunci când e lunară, ca a noastră, numărul 100 reprezintă oarecum vârsta maturității. Îl scriam cu emoția și incredulitatea cu care părinții descoperă primele fire de păr alb la tâmpelile fiilor lor până atunci considerați copii.

Pentru un periodic care nu se limitează la simpla cronică a actualităților, ci are obiective mai « serioase », mai constructive, numărul 100 reprezintă desigur o etapă: e momentul evaluării obiective a activității trecute, momentul verificărilor și al bilanșului.

Ce-a reușit să construiască în acești nouă ani de viață, în acest o sută de numere ziarul nostru?

Aventurându-se cu curaj și aproape sfidând realitatea, în domeniul atât de plin de primejdii al unuia din cele mai dureroase probleme ale istoriei, problema secesiunii religioase care a distrus unitatea Bisericii creștine, Pro Actiunea Catolică Română a fost într-un anumit sens înaintea, mergătoare aceluși « relance » al ecumenismului, care în Conciliul convocat de Ioan XXIII și-a avut proclamația cea mai prestigioasă. Noi nu vrem să spunem cu această căi fondatorul acestei publicații care și-a început activitatea în vara anului 1955, ar fi precedat într-un fel inspirația Păpii Ioan. Fermentul ecumenic era încă de atunci în aer, și Constantin Drăgan n'a făcut decât să capteze aceste energii latente. În momentul în care Pro Actiunea Catolică Română și-a început activitatea era în curs o mișcare unionistă mondială, și dialogul între marile confesiuni despărțite — de pildă între protestanți și ortodocși — nu mai era o utopie.

Când, acum nouă ani, Constantin Drăgan a inaugurat activitatea Pro Actiunii Catolice Române cu « un Apel » la unire cu Biserica Romei, centrul al latinității poporului român și garanție unică de supraviețuire spirituală și poate chiar istorică, adresat românilor împrăștiați în lumea liberă care-i primise, desorientați, după marele cutremur politic ce-i lipsise de patrie și-i înstrăinase de Biserica lor, n'a făcut-o desigur sub impulsul acelei « inspirații dumnezeiești » care lui Ioan XXIII i-a sugerat convocarea unui Conciliu Ecumenic pentru reîntregirea creștină. Mai curând decât de un avânt religios, inițiativa sa era determinată și alimentată de speranța de a vedea ancorate destinele patriei sale abandonată de Occident bunului plac al unui regim care se profesa ateu și dușman de moarte al Bisericii și al instituțiilor sale, la puterea cea mai ascultată a-

tunci într-o lume încă sdruncinată de ultimul război mondial: la Biserica Romei.

Dar, spune proverbul, « omul propune și Dumnezeu dispune ».

Ceeace la început fusese un obiectiv abia tangent la problemele credinței, pe măsură ce ne aventurăm în labirintul disputelor, al neînțelegerilor reciproce, ale ambițiilor lumești și al intrigilor politico-religioase, care au fost adevărații făuritori ai despărțirii Bisericilor și în mare măsură problemele de fond ale gravei fracturi dintre Răsăritul creștin și Roma, devenea un scop în întregime și pur religios: acela de a-și face pe cititorii noștri să înțeleagă netemeinicia pretențiilor motive de desbinare, adevărata natură a piedicilor care, cu timpul au devenit un adevărat zid despărțitor între cele două mari ramuri ale Bisericii, Unii dintre cititorii noștri, făcându-și o tranșee din obișnuitele locuri comune ale celei mai mărunte propagandă anti-catolice, și care în acțiunea noastră vedeau o amenințare pentru « credința », lor făcută mai curând din tradiții pitorești exterioare culturii decât dintr'un autentic conținut de idei, de convingeri și de informație religioasă, au respins « la trimițător » publicația noastră. Alții dimpotrivă — și din fericie erau majoritatea — ne-au încurajat în munca noastră, urmându-ne, scriindu-ne, de multe ori cerându-ne publicații și informații asupra cutărei sau cutărei probleme puse de noi. Atât unora cât și celorlalți le suntem recunoscători: celor dintâi, fiindcă ne-au îngăduit să înțelegem adevărata natură a multor « catolicofobii », stimulându-ne deci să le combatem și în orice caz să le redimensionăm; celorlalți, fiindcă ne-au susținut în marea trudă de a lucra într'un domeniu străin pregătirii noastre « laice ». Am făcut tot ce ne-a stat în putere pentru ca publicația noastră să fie nu numai accesibilă tuturor, ci bine primită și cât mai puțin expusă criticilor și reproșurilor « inițiatorilor » în chestiunile religioase. Dumnezeu să ne ajute acum se ajungem împreună, fondatorul, redactorii și cititorii, la numărul 1000 al Pro Actiunii Catolice Române. Fiindcă problema ecumenică, problema reîntregirii Bisericii lui Christos, căreia publicația noastră îi închină modesta sa contribuție, nu se închide odată cu sfârșitul Conciliului.

Problema ecumenică rămâne deschisă, și numai Dumnezeu poate ști încă pentru cât timp; fiindcă unirea Bisericilor, întoarcerea lor în sânul Bisericii unice întemeiată de Christos este o aspirație care pentru a se traduce în realitate are nevoie de o lungă, de o foarte lungă maturitate.

Până când Dumnezeu ne va tolera ca muncitori « necalificați » ai vieii Sale, noi vom continua să împărțim cu cititorii noștri pâinea cunoașterii, în dragoste și în unire, a « lucrurilor Domnului ».

A fost propus în Conciliu un apel la ONU pentru libertatea religioasă în țările comuniste

Dezbaterile Conciliului asupra schemei « De Ecclesia » au avut unul din momentele cele mai emoționante și solemne în ședința din 23 Septembrie, în care s'a discutat problema libertății religioase în țările de ascultare comunistă.

Terminate dezbaterile asupra câtorva aspecte ale precedentelor capitole ale schemei, cardinalul Ernesto Ruffini, arhiepiscop de Palermo, a dat curs discuțiilor asupra temei libertății religioase, amintind în interesantul său discurs cuvintele de înfierare a violenței religioase în opera lui Tertulian și citând din scrierile Sfântului Augustin un pasagi care exclude orice posibilitate de afirmare și de viață a credinței atunci când ea este lipsită de libertate. Cardinalul Ruffini a cerut apoi Conciliului să înfrunte fără alte amănări problema Bisericii Tăcerii.

« Ar fi oportun — a spus — ca Conciliul să proclame și să clarifice drepturile de liberă profesare a religiei catolice, astăzi încălcate în multe țări, și să exprime profunda solidaritate a lumii catolice cu frații persecutați ».

Cardinalul Ruffini a subliniat faptul că « puterea civilă n'are nici competența nici capacitatea de a controla raporturile omului cu creatorul și Mântuitorul său ».

A luat apoi cuvântul cardinalul Léger, care, exprimând gândirea și opiniile întregului episcopat canadez, a declarat că « libertatea religioasă e o revendicare sacră a omului în exercițiul gândirii sale », și că « orice atentață la această libertate e un atentat împotriva naturii omenești ».

Cardinalul Cushing, arhiepiscop de Boston, a amintit o frază a liberalului lord Acton rămasă celebră (« Libertatea este cel mai înalt dintre toate scopurile politice »), subliniind apoi că « Biserica trebuie să se prezinte lumii catolice, ne-catolice și ne-creștine ca protagonistă a libertății în materie religioasă, și aceasta sub două aspecte: în primul rând proclamând libertatea, în al doilea rând « afirmând dreptul Bisericii de a revendica aceiași libertate pentru fiecare persoană omenească într' societate civilizată, chiar dacă această societate nu e catolică ».

Restrângând problema libertății religioase și trecând la chestiunea persecuțiilor religioase în țările supuse comunismului ateu, arhiepiscopul Meyer de Chicago a relevat urgența unei declarații a Conciliului în materie de libertate religioasă, încheindu-și cuvântul cu afirmația: « oriunde religia e persecutată, libertățile civile sunt deasemeni călcate în picioare și drepturile persoanei omenești încălcate ».

După intervenția arhiepiscopului de Santiago (Chili), cardinalul Silva Henriquez, care a afirmat că « însăși incapacitatea Statului de a decide ce e și ce nu e just în domeniul doctrinei și al activității religioase întărește dreptul Bisericii în țările în care ea e persecutată », s'a ridicat să ia cuvântul cardinalul Ottaviani.

Într'o latină exemplară, cardinalul, ale cărui filipice împotriva aceluia care în numele unei ideologii ce se profesează pălădina a libertății și a dreptății calcă în picioare cea mai sacră dintre toate libertățile, cea a unui colobiviu spiritual al omului cu Dumnezeu, au rămas celebre, a spus adresându-se Părinților Conciliului: « În declarația pe care ați proiectat-o există a lacună gravă, și anume lipsa unei afirmări solemne a drepturilor la libertatea religioasă a credincioșilor astăzi persecutați, care, prin suferințele lor, reînnoie era primilor martiri creștini. Conciliul nu e o întuneric filosofică, ci e cea mai solemnă instituție a Bisericii; e de datoria sa să proclame și să apere adevărata libertate religioasă, astăzi călcată în picioare în prea multe țări ».

Făcând ecou cuvintelor cardinalului Ottaviani, un prelat de dincolo

de Cortină, mgr. Emilian Cekada, episcop de Scoplje (Iugoslavia) a atăcat actualele sisteme filosofice și sociale care își atribuie prerogative de infailibilitate, în primul rând materialismul ateu « qui vulgo dicitur comunismus ».

« Conciliul are o mare răspundere — a spus mgr. Cekada. El ar trebui să se adreseze direct la ONU, pentru a cere proclamarea solemnă a dreptului de libertate religioasă și a preciza felul în care dreptul acesta trebuie să fie aplicat. « Nu e vorba numai de revendicarea libertății de cult, ci de garantarea libertății de educație a tineretului și a libertății de asociație ».

Spirit practic, care vrea să vadă tradusă în fapte concrete orice idee în măsură să rezolve dureroasa problemă a persecuțiilor religioase, mgr. Cekada a cerut să se numească o comisie de Părinți care să redacteze, în cel mai scurt timp posibil, un apel la Națiunile Unite pentru a rechemă la ordine guvernele ostile religiei.

Că drepturile Bisericii sunt călcate în picioare și libertatea sa de acțiune e controlată chiar în afara hoarelor țărilor « atee » (și aici trebuie să relevăm un fapt dureros: nici unul din Părinții Conciliului nu s'a simțit dator să rectifice această expresie, care e o gravă nedreptate față de frații întru Christos, catolici sau ne-catolici, care, în țările unde atei sunt

numai cărmuitorii și poate colaboratorii lor mai mult sau mai puțin direcți, suferă pentru credință) a dovedit-o un fapt de necrezut.

În cursul congregației care se ocupă tocmai de libertatea religioasă, secretarul Conciliului, mgr. Pericle Felici, a denunțat în plin Conciliu dispariția a șase din cele nouă registre cu numele, gradul ierarhic și adresele părinților. Unele s'au vrut să stabilească o legătură între dispariția acestor liste și sosirea la Roma a Părinților unguri, avansând ipoteza că « unii dintre însoțitorii lor ar fi putut avea un interes special să se informeze rapid despre adresele prelaților din lumea întreagă conținute în registrele dispărute ». Stirea e dată de un mare cotidian roman. Dacă e adevărată, am putea pune rămășagă că fiecare din Părinții Conciliului ale căror adrese erau trecute în registrele volatilizate, îi va sosi curând — dacă nu l'a și sosit, aici, la Roma, — un memorial asupra suferințelor și asupririlor îndurate de catolicii maghiari în Transilvania.

Oricum s'or fi petrecut lucrurile, și oricare ar fi adevărata lor explicație, vai de biata Biserică, dacă incidentele de o asemenea gravitate au putut avea loc în sânul celei mai înalte instituții ale sale, care e Conciliul!

Episoade de felul acesta sunt roadele amare ale unor anumite coexistențe.

O ERGARE CARE SE CERE INDREPTATA

Se împlinesc zilele acestor șaisprezece ani dela suprimarea Bisericii catolice de rit oriental în România.

Au fost șaisprezece ani de suferințe, de umilinți, pentru Păstoria Bisericii disolvate, toți morți, cu excepția P. S. Lor Rusu și Hossu, care trăiesc încă, izolați de credincioșii lor, în localități necunoscute, unde le-a fost fixat domiciliul forțat; au fost șaisprezece ani de clandestinitate pentru clerul rămas credincios marelui testament spiritual al unirii cu Roma, ce nu s'au plecat în fața arbitriului cărmuitorilor politici care, cu un simplu decret, dispuneau întoarcerea uniților români în sânul Bisericii ortodoxe de Stat.

Șaisprezece ani în care turma lipsită de cărmuirea Păstorilor săi s'a adăpat la izvoare tot mai amare, continuând să nădăjduiască într'o schimbare, în ceva care să poată răsturna situația, care s'a-i făcut pe conducătorii politici să realizeze gravitatea erorii comise și a consecințelor ei posibile pe plan național.

Multă apă a curs de atunci pe Dunăre.

Sfârșită funesta epocă staliniană, răspunzătoare de această crimă, și de altele, România s'a îndrunit, în tăcere și cu mare prudență, pe calea unei progresive eliberări de vasalitatea sa economică și în parte politică față de Uniunea Sovietică. Procesul acesta, înperceptibil aceluia care observau lucrurile din afară, s'a manifestat pe neașteptate în ultimele luni, luând proporțiile unei adevărate rebeliuni.

Nu stăm să epilogăm evenimentele românești, pe care Occidentul le-a considerat cu un amestec de neîncredere și de speranță, și nici nu vrem să ne oprim asupra motivelor și etapelor acestei manevre de neutralizare a presiunii sovietice. În momentul acesta obiectivele noastre sunt altele. Folosind delicatul moment politic care a pus în stare de criză raporturile româno-sovietice, ungurii, încurajați de recucerita « încredere » a U.R.S.S. ului, și pe cât se pare, jucând cartea totdeauna avantajoasă a catolicismului lor, agită acum problema Transilvaniei. Susținută în anii aceștia de Sfântul Seamn în lupta sa de rezistență la presiunea comunistă, Ungaria se

pregătește, acum că între Vatican și guvernul maghiar sunt în curs tratative pentru normalizarea vieții religioase a țării lor, să joace marea carte a reîntregirii « religioase ». Catolicii unguri din Transilvania, « devenită în întregime ortodoxă » după arbitrară disolvare a Bisericii unite, nu pot — spun ei — să-și profeseze credința și riscă să fie într'o bună zi fagocitați în bloc de către ortodocși, exact așa cum s'a întâmplat cu unii români. E necesar să se intervină — tipă ei — sa se rezolve radical chestiunea Transilvaniei, dacă se vrea ca minoritatea catolică din Transilvania să rămână catolică.

Incurăturile acestor politico-religioase Rusiei îi conving, Transilvania putând să devie un argument convingător pentru constrângerea la ascultare a « rebelilor ».

Si acum să ne ocupăm de ce ne doare.

Noi vrem să credem în temeinicia știrilor propagandate în Occident în legătura cu cărmuirea și autonomizarea economică a Republicii Populare Române. Vrem de asemenea să credem că închisorile au vomitat în lunile acestea mii de bieți Iona prizonieri în pânțelele oribile balene politico-politenești. Noi credem totul. Credem, fiindcă nedispunând de elemente suficiente pentru o justă evaluare a faptelor, ni se pare ca e mai cinstit să credem decât să le contestăm autorilor primejdiosului joc politic, sau dacă vreți economic (în anii din urmă politica și economia și-au confundat hotarele și instanțele) bunăvoința în sensul unei politici economice pe cât mai mult posibil independentă. Mergem chiar mai departe, făcându-le credit de o regăsită conștiință națională. Preferăm, cu alte cuvinte, să-l văruim pe Aghiuță decât sa ni-l închipuim mai negru decât poate e în realitate.

Un singur lucru nu reușim să-l facem să cadreze în acest bilanț al adevărilor și funcțiunilor, care dacă pe de o parte îi face ertajați pe cărmuitorii politici dela București de multe păcate grave ale trecutului — și e un trecut primejdios de apropiat — descopere pe de altă parte unele situații incompatibile cu actuala politică de reconciliere națională. Una

Conciliul Ecumenic O eroare care se cere îndreptată

Obiectivul principal al acestei a treia sesiuni ecumenice a fost atins: 85 la sută din Părinți au votat în favoarea principiului colegialității episcopale de drept divin. Cu votul acesta s'a închis așadar o pagină de debateri arpinse a Conciliului.

Istoria părea să excludă, după Conciliul Vatican I, că episcopii ar fi putut fi reabilitați în rolul lor de participanți împreună cu Papa, la o realitate juridică comună voită de întemeietorul Bisericii, Isus Christos. Desbaterile pe tema colegialității episcopale înregistraseră o serie de polemici destul de înflăcărâte, al căror scop s'a prelungit până în momentul propunerii de a se renunța pentru moment la discutarea acestui capitol. Re-luate dimpotrivă debaterile în ședința din 23 Septembrie, s'a avut confirmarea că voința Părinților Conciliului era aceea de a rezolva în mod pozitiv problema. Voința aceasta apărea evidentă în prima votare din anul trecut (30 Octombrie) când cardinalii « moderatori » au propus Conciliului soluția unei anchete articulate în cinci puncte, corespunzătoare temelor cruciale ale Conciliului. Pentru prima oară, cu acea ocazie, s'a putut constata că orientarea majorității Părinților era favorabilă tezelor inovatoare. Orientarea aceasta s'a evidențiat apoi și în votările sesiunii actuale.

Teza în discuție era un pasaj al capitoului al treilea al schemei « De Ecclesia », care afirma textual: « Așa cum prin drept divin Sfântul Petru și ceilalți apostoli constituie un unic colegiu, prin același drept Pontiful Roman, succesor al lui Petru, și episcopii, succesorii ai Apostolilor, sunt legați între ei ». Din 2243 votanți, 1918 au aderat la principiul colegialității astfel exprimate, 322 au votat « non placet », iar voturile nule au fost trei.

După un asemenea rezultat, principiul colegialității se poate considera definitiv adoptat de Conciliul Ecumenic.

Afirmația cea mai relevantă conținută în pasajul aprobat privea originea divină a constituției colegiale a Bisericii. Pasajul acesta începe cu următoarea afirmație: « statute Domino » - prin statutul Domnului. Două simple cuvinte, dar care rezolvă o problemă delicată și controversată. Din dorința lui Paul VI s'a cerut și părerea Comisiei Pontificale Biblice. Se putea, sau nu, spune că Dumnezeu însuși voise ca Petru și ceilalți Apostoli să constituie un unic colegiu apostolic? Comisia Biblică a răspuns afirmativ, adăugând că afirmația care decurge logic din acest principiu, după care Papa și episcopii constituie un colegiu, se întemeiază pe Scriptură, clară fiind voința lui Dumnezeu ca acest colegiu « întemeiat de El să rămână până la sfârșitul veacurilor ».

Cu a șaptea operație de vot s'a intrat în inima problemelor conciliare. Votul acesta privea de fapt problema « sacramentalității » episcopatului, exprimată în text în felul următor: « Conciliul ne învață că prin consacrarea episcopală se conferă plenitudinea învestirii sacerdotale ».

Importanța era și problema pusă de a unsprezecea operație de vot, referitoare la « nașterea » colegialității episcopale: « Unul devine membru al Corpului episcopal — afirmă textul — în virtutea consacrării sacramentale și a comuniunii cu Capul și cu membrii Colegiului ».

Chestiunea supusă votului în a șapteszecă ședință se referă la legătura existentă între Colegiul episcopal și Capul Colegiului. Pasajul care trebuia aprobat sau respins era

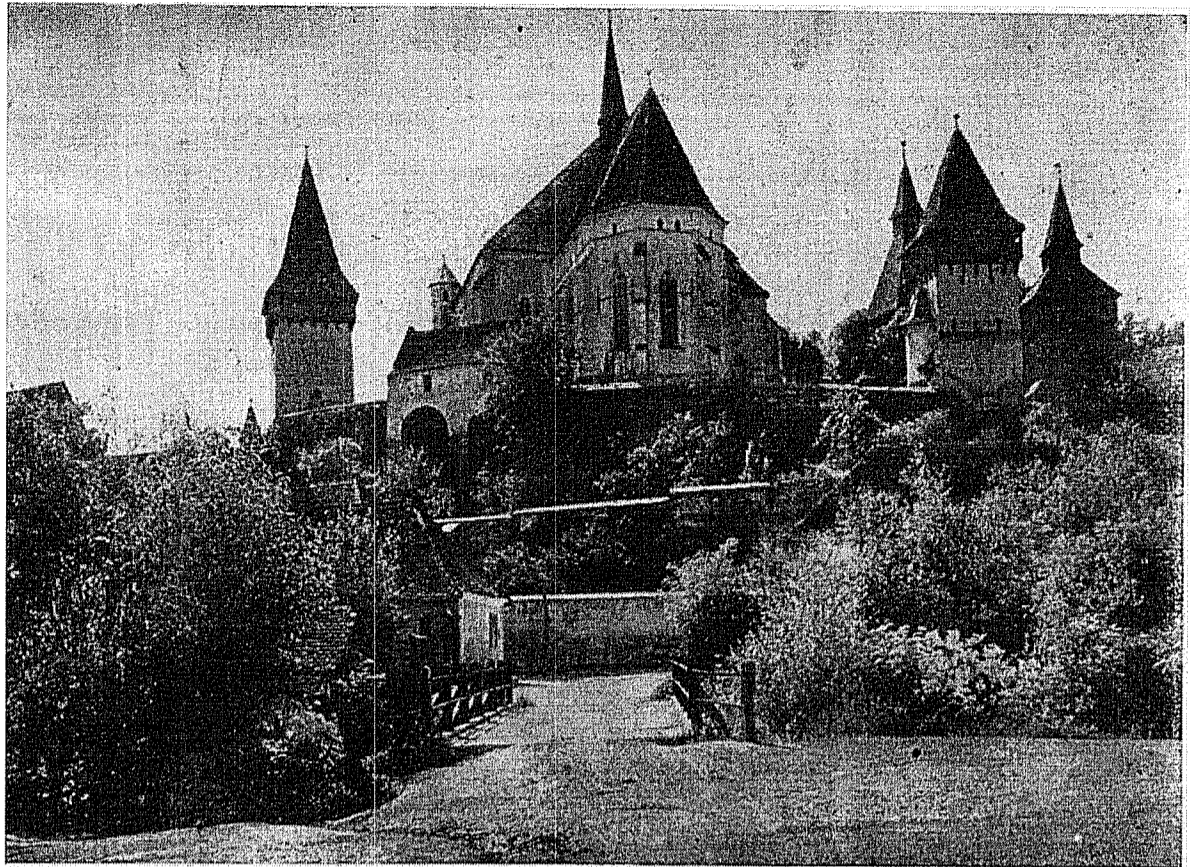
următorul: « Colegiul sau Corpul episcopilor nu are autoritate decât împreună cu Pontiful Roman, succesor al lui Petru, Cap al acestui colegiu, a cărui autoritate de Primat rămâne întreagă atât în ce privește raporturile cu Păstorii cât și cu credincioșii, Pontiful Roman, în virtutea puterii sale de Vicar al lui Christos și de Păstor al întregii Biserici, are o putere deplină, supremă și universală pe care o poate exercita totdeauna în mod liber ».

Din 2205 votanți, numai 90 au votat « non placet », cu un singur vot nul. Se poate deci vorbi de un consimțământ al întregului Conciliu în ce privește locul suveran convenit Păcii; un consimțământ care are o enormă semnificație, dacă ne gândim că mulți observatori ai evenimentelor Conciliului nu-și ascundeau teama că o afirmare a puterilor și a locului episcopilor ar putea într-un anumit sens « diminua » puterile și locul Pontifului în Biserică.

Apostolatul laicilor. « Pentru a înțelege importanța schemei asupra » Apostolatului laicilor — a spus mgr. Manuel Larrain Errazuriz, episcop de Talea, în conferința de presă din 10 Oct. — trebuie să aruncăm o privire asupra părții dogmatice a acestei scheme. Urgența unei autentice participări a laicilor la apostolatul Bisericii trebuie să fie iluminată de teologie. De aceea e necesar să se pornească de la o viziune reînnoită a Bisericii, așa cum ea ne apare după deschiderea Vaticanului II. Înainte se vorbea uneori de o « teologie a laicului », aproape în contrapunct cu o teologie a clerului, lucru care dădea o viziune numai parțială și falsă a problemei participării laicilor la viața activă a Bisericii.

Astăzi trebuie să se vorbească de laic și de cler plecând de la o teologie unică a Bisericii, care susține și orientează activitățile complementare ale ambelor categorii. Se spune desori în ultimul timp că apostolatul laicilor e necesar de oarece condițiile societății actuale sunt altele decât acum o sută de ani, de oarece preoții sunt insuficienți, sau din alte motive exterioare problemei; și se uită că apostolatul laicilor ia naștere din dubla noastră chemare omenească și creștină. Laicul e membru al Bisericii și e Biserică ».

A fost apoi subliniată importanța laicului în viața pastorală a Bisericii. Asupra acestui punct schema deschide orizonturi imense. « Nu e vorba de un scop atins, ci de un punct de plecare », a spus mgr. Larrain. « Misiunea mântuitoare se îndeplinește de către întreaga Biserică. Laicul apare deplin integrat în această misiune a Bisericii. Schema aceasta e o nouă, solemnă chemare adresată de întreaga ierarhie pentru ca laicii să participe la misiunea Bisericii. Vocația universală la apostolat e și expresia vocației creștine primită prin botez. Apostolatul, în toate împrejurările vieții, e o dublă manifestare a realității supranaturale: participarea la misiunea de mântuire și de dragoste, supranaturală care-l obligă pe Christos să ducă omeirea la Fatală cese. O bună formație creștină e, prin însăși natura ei, apostolică. Formația apostolică nu e o obligație care se adaugă altor obligații, ci constituie ființa formației noastre creștine. Importanța acestei scheme apare clar și din faptul că ea demonstrează cum însăși activitatea aceluia care lucrează pe terenuri exterioare Bisericii aparține apostolatului laic, datorită spiritului creștin pe care îl imprimă activității lor.

Biserica fortificată din Sighisoara

din aceste situații incongrue și interesează pe supraviețuitorii episcopi al Bisericii disolvate. Care, în timp ce temnițele patriei s'au golit, aruncându-și afară vechii pensionanți, toți vinovați de a fi « conspirat împotriva siguranței Statului », stau încă « la răcoare » în chiliile călugărești care după îndulcirea pedepsei au înlocuit închisorile unde ceilalți episcopi s'au stins, Dumnezeu știe în ce fel. În-

vocați care ar putea apăra cauza Transilvaniei românești și romane. Dece să fie constrânși la tăcere?

P. Vasile Crețu

N. R. - Premizele de întoarcere la un comunism « integral » pe care le va comporta cu toată probabilitatea mazierea lui Krusciov, îi fac în momentul acesta pe mulți să se îndoiască de posibilitatea continuării așazisei « acțiuni naționale » a guvernului dela București.

Vântoasele sălbatece ale stepei vor cutreiera din nou plaiurile noastre, în-

cremenind într'un nou îngheț, firavele semne ale unei primăveri poate fără întoarcere. Realitatea politică actuală face să apară deci utopice nădejdiile aceluia care îndrăsniseră să creadă în posibilitatea îndreptării erorii politice comise de stalinism cu desființarea Bisericii unite în România.

Deși devenit « inactual », publicăm, totuși, articolul părintelui Crețu: speranța pe care o filtrează printre rânduri va rămâne una din măturile unei fugare primăveri a nădejdi, încestată de un nou, apocaliptic îngheț, politic.

tr'un moment în care aici, la Roma, se ascultă, cum spun italienii, « un singur clopot », acela sunat în cheie politico-religioasă de episcopii unguri, locul lor n'ar fi, oare, mai indicat pe băncile Conciliului și în întrunirile în care cei prevăzători aruncă acum din plin sămânța de bune speranțe a cauzei proprii, care este în primul rând națională și numai prin reflex religioasă, conform instrucțiilor primite dela autoritatea de Stat în momentul plecării lor la Roma?

Si ne mai întrebăm: de ce, dacă alte erori ale epocii staliniste, infinit mai puțin grave și mai puțin grele de urmări dezastruoase, au fost revizuite și reparate, aceasta, a suprimării unei Biserici căreia România îi datorează în bloc istoria sa modernă, n'a fost încă reexaminată și ștersă, ca cea mai umilitoare rușine a istoriei, totuși atât de stupefiantă și de plină de vexațiuni de tot felul, a poporului român? Epoca lui Stalin a fost o epocă de contradicție brutală a drepturilor și libertăților garantate de Constituție? Dar epoca lui Stalin, cu mila lui Dumnezeu, a trecut, ca un vis rău. Sau poate nu-i adevărat o'a trecut?

Restabilirea Bisericii catolice de rit oriental în drepturile ei ar însemna îndreptarea unei grave erori a stalinismului. Ar fi, mai ales, o mișcare magistrală, un șah-mat dat vecinilor noștri unguri, care în momentul de față joacă — pe două tablouri — soarta Transilvaniei. S'ar dovedi lumii că în Republica Populară Română, în Transilvania, drepturile de liberă profesare a credinței sunt respectate, sunt garantate de o Constituție care se aplică și în favoarea cecăntenilor, nu numai împotriva lor.

Vocația catolică a Transilvaniei trebuie să se facă ascultată, aici, la Roma; înăuntrul și în afara Conciliului. Cei doi episcopi, încă prizonieri, sunt în momentul acesta singurii ad-

Primim spre publicare, următorul:

APEL

CATRE ROMÂNII DIN EXIL

În anul 1956 *Biblioteca Română din Freiburg* a lansat un apel pentru clădirea unui local propriu. Redăm din el următoarele:

« Folosim prilejul pe care ni-l oferă comemorarea a șapte ani de activitate a Bibliotecii Române din Freiburg, spre a pași la realizarea unui gând care ne muncеște demult: construirea unei *Casa de cultură românească*. Dorim ca spiritul de creație care s'a degajat din întreaga activitate culturală a Bibliotecii dela Freiburg să se concretizeze într'un local propriu care, în acest vechiu oraș cultural de sinteză a spiritului germano-latin, să constituie un simbol de fapt românească.

Într-o casă culturală proprie, Biblioteca noastră își va găsi stabilitatea necesară care să-i permită prosperarea națională. Năzuim să facem din ea o instituție model care să rămână permanent în acest colț al Europei și cu care să ne putem mândri ca Români.

Cu cât participarea la această istorie va fi mai mare, cu atât prestigiul românesc va crește în această parte a Europei. Ea va simboliza în acest vechiu centru cultural puterea de dăruire și creație a Românilor din exil, într'un mod cu atât mai impresionant cu cât lipsurile în care ne sbatem cu toții sunt mai mari. Pentru majoritatea exilaților contribuția va avea tăcut obolului văduvei din Evanghelie . . .

Dați-vă obolul pentru Casa Culturală dela Freiburg!

INSTITUTUL ROMAN DE CERCETARI

BIBLIOTECA ROMANA FARA ADAPOST

Prin aceasta veți servi interesele Neamului nostru și al tuturor popoarelor europene de care suntem legați prin același destin . . . »

Intrucât între timp Domnița Ioana și A. S. R. Principele Nicolae au devenit proprietari ai localului în care era adăpostită Biblioteca, s'a suspendat punerea în aplicare a acestui proiect, noii proprietari având bunăvoința să ne lase să beneficiem mai departe, în mod gratuit, de local.

După moartea Principesei Ioana, A. S. R. Principele Nicolae a înființat la Freiburg o « Fundație de cultură românească » ce urmează să-și aibă sediul chiar în spațiul ocupat până acum de Biblioteca și Institutul Român de Cercetări. Deaceia A. S. Regală, prin adresa din 29 Iunie 1964, ne-a pus în vedere să părăsim, până la data de 30 Septembrie 1964, spațiul ocupat de instituția noastră.

Ca urmare a acestui fapt suntem nevoiți să revenim la proiectul pentru achiziționarea sau construirea unui local propriu, conceput acum opt ani. Termenul de evacuare fiind prea scurt, iar numărul de cărți, documente și colecții de care dispune Biblioteca fiind acum considerabil, ne face să dăm un caracter urgent acestui apel.

Facem deci un cald apel, în primul rând la Români din Exil, să jertfescă; după greutatea pungii și după bogăția inimii, pentru ridicarea Casei de Cultură Românească, focar de spiritualitate și tribună de afirmare a dreptului la libertate și onoare a Poporului român căzut în robie.

COMPATRIOTI! AJUTATI-NE! CA SA NU SE BUCURE DUSMANUL INSTITUTUL ROMAN DE CERCETARI — BIBLIOTECA ROMANA — Freiburg (Germania)

Donațiile în bani se pot trimite la: DRESDNER BANK — Freiburg i. Brg. RUMANISCES KULTURHAUS Konto Nr. 18362. Donațiile în natură la Direcția Institutului: RUMANISCHE FORSCHUNGSINSTITUT — RUMANISCHE BIBLIOTHEK — 78 Freiburg i. Brg., Zastusstrasse 39.

Turmă pe valea Oltului